

Határozatok Tára

T-56/09. és T-73/09. sz. ügyek

**Saint-Gobain Glass France SA és társai
kontra
Európai Bizottság**

„Verseny — Kartellek — A járműipari üveg európai piaca — Az EK 81. cikk megsértését megállapító határozat — Piacfelosztó és kereskedelmi szempontból érzékeny információk cseréjében való megállapodások — 1/2003/EK rendelet — Jogellenességi kifogás — Bírságok — A 2006. évi bírságkiszabási iránymutatás visszaható hatályú alkalmazása — Az eladások értéke — Visszaesés — Kiegészítő összeg — A jogsértő magatartás betudhatósága — A bírság felső határa — A csoport konszolidált forgalma”

Összefoglaló – A Törvényszék ítélete (második tanács), 2014. március 27.

- Európai uniós jog — Elvek — Alapvető jogok — Ezek tiszteletben tartása, amelyet az uniós bíróság biztosít — Tisztességes eljáráshoz való, mindenkit megillető jog — Az Emberi Jogok Európai Egyezménye általi elismerés — Az Európai Unió Alapjogi Chartája általi elismerés — Versenyügyekben folytatott közigazgatási és bírósági eljárások — Alkalmazhatóság — Terjedelem*
(EK 81., EK 82. és EK 230. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 47. cikk, második bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (5) bekezdés)
- Európai uniós jog — Elvek — A hatékony bírói jogvédelemhez való jog — Az Európai Unió Alapjogi Chartája általi elismerés — A Bizottság által versenyügyben hozott határozatok bírósági felülvizsgálata — Mind jogi, mind ténybeli szempontból elvégzett jogszerűségi vizsgálat és korlátlan felülvizsgálat — Megsértés — Hiány*
(EK 81., EK 82. és EK 230. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 47. cikk, második bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 31. cikk)
- Európai uniós jog — Elvek — Alapvető jogok — Az ártatlanság védelme — Versenyfelügyeleti eljárás — Alkalmazhatóság — Terjedelem — Nem jogerős szankciók végrehajtása — Megengedhetőség*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés; EUSZ 6. cikk, (2) bekezdés; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 48. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 2. cikk; 773/2004 bizottsági rendelet)
- Verseny — Közigazgatási eljárás — Kifogásközlés — Szükséges tartalom — A védelemhez való jog tiszteletben tartása — A tervezett bírság számítási szempontjainak megjelölése — Idő előtti megjelölés — Azon kötelezettség hiánya, hogy jelezni kell a bírságösszeg szintjét érintő politika esetleges változását*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 27. cikk)

5. *Verseny — Bírságok — Bírságot kiszabó határozat — Indokolási kötelezettség — Terjedelem — A Bizottság számára a jogsértés súlyának és időtartamának megítélését lehetővé tévő elemek megjelölése — Megfelelő megjelölés — A Bizottságnak a bírságok kiszámításának módjára vonatkozó számszerű adatok közlésére vonatkozó kötelezettsége — Hiány*
(EK 81., EK 82. és EK 253. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)
6. *Verseny — Uniós szabályok — Jogsértések — Betudhatóság — Anyavállalat és leányvállalatok — Gazdasági egység — Értékelési szempontok — A leányvállalataiban 100%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat által e leányvállalatokra gyakorolt meghatározó befolyás vélelme — Megdönthető jelleg — E vélelem megdöntésére alkalmas elemek — Holdingtársaság tulajdonában lévő leányvállalat — Az említett vélelem megdöntéséhez nem elégséges körülmény*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)
7. *Verseny — Uniós szabályok — Jogsértések — Betudhatóság — Anyavállalat és leányvállalatok — Gazdasági egység — Értékelési szempontok — A leányvállalataiban 100%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat által e leányvállalatokra gyakorolt meghatározó befolyás vélelme — Megdönthető jelleg — Az ártatlanság vélelme elvének, a büntetések személyhez kötöttsége elvének, a jogbiztonság elvének és a fegyveregyenlőség elvének tiszteletben tartása során való figyelembevétel*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)
8. *Verseny — Uniós szabályok — Jogsértések — Betudhatóság — Anyavállalat és leányvállalatok — Gazdasági egység — Értékelési szempontok — A leányvállalataiban 100%-os részesedéssel rendelkező anyavállalat által e leányvállalatokra gyakorolt meghatározó befolyás vélelme — Az e vélelmet megdönteni kívánó társaság bizonyítási kötelezettségei — Megdönthető jelleg*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)
9. *Európai uniós jog — Elvek — A büntetőjogi rendelkezések visszaható hatályának tilalma — Hatály — A versenyszabályok megsértése miatt kiszabott bírság — Bennfoglaltság — A bírságkiszabási iránymutatásnak az iránymutatás elfogadása előtt történt jogsértésre való alkalmazása miatti megsértés — Hiány*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 49. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 98/C 9/03 és 2006/C 210/02 bizottsági közlemény)
10. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — A bírságkiszabási iránymutatás alkalmazása — A visszaható hatály tilalma elvének megsértése — Hiány — A bizalomvédelem elvének megsértése — Hiány*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 49. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 98/C 9/03 és 2006/C 210/02 bizottsági közlemény)
11. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — Súlyosító körülmények — Visszaesés — Ugyanazon gazdasági egységhez tartozó vállalkozások által egymást követően elkövetett hasonló jogsértések — Bennfoglaltság — Feltételek — A Bizottságra háruló bizonyítási teher*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés, és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 28. pont, első francia bekezdés)

12. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — Súlyosító körülmények — Visszaesés — Fogalom — Olyan vállalkozás, amelyet korábbi bizottsági határozat nem szankcionált, és amely nem volt kifogásközlés címzettje sem — Kizártság*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 28. pont, első francia bekezdés)
13. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — Súlyosító körülmények — Visszaesés — Fogalom — Elévülési határidő hiánya — A Bizottság mérlegelési jogköre — Az arányosság elve — A korábbi jogsértés óta eltelt idő figyelembevétele*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 28. pont, első francia bekezdés)
14. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — A jogsértés súlyának mérlegelésekor figyelembe veendő tényezőkkel arányos bírságkiszabás — A kartellből húzott haszon összegét meghaladó bírság — Hatás hiánya*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény)
15. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — A Bizottság mérlegelési jogköre — A jogsértés jellege szerinti értékelés — Különösen súlyos jogsértések — A hatásuk és földrajzi kiterjedésük meghatározásának szükségessége — Hiány*
(EK 81. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 21. és 23. pont)
16. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — Elrettentő jelleg — A Bizottság által a bírságok kiszámítása során mindvégig szem előtt tartandó általános követelmény — Valamennyi releváns körülmény átfogó értékelését célzó, nem kötelező külön szakasz*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 19–26. pont)
17. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — Az érintett vállalkozás pénzügyi helyzetének figyelembevételére vonatkozó kötelezettség — Hiány — Rendkívüli gazdasági válság figyelembevételére vonatkozó kötelezettség — Hiány*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 35. pont)
18. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A bírság összegének csökkentése az eljárás alá vont vállalkozás együttműködése miatt — Feltételek — Engedékenységi kérelem előterjesztése — A Bizottság mérlegelési jogköre — A tények érintett vállalkozás általi vitatása hiányának figyelembevétele — Korlátok*
(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk; 2002/C 45/03 bizottsági közlemény, 20–25. pont)

19. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Szempontok — A jogsértés súlya — Enyhítő körülmények — Az eljárás alá vont vállalkozásnak az engedékenységi közlemény keretein kívüli együttműködése — Értékelési szempontok — A tények érintett vállalkozás általi vitatása hiányának figyelembevétele — Korlátok*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) és (3) bekezdés; 2006/C 210/02 bizottsági közlemény, 29. pont)

20. *Verseny — Bírságok — Összeg — Meghatározás — Maximális összeg — Kiszámítás — Figyelembe veendő forgalom — A vállalkozásként tevékenykedő gazdasági egységet képező valamennyi társaság összesített forgalma — Több ipari ágazatban tevékeny vállalkozáscsoport — Csak ezen ágazatok egyikét érintő bizottsági határozat — Hatás hiánya*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés)

21. *Verseny — Bírságok — Összeg — A Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása — A bírság visszaesés miatti növelése — A visszaeső jogalanyokkal kapcsolatos téves jogalkalmazás — A növelés csökkentése*

(EK 81. cikk, (1) bekezdés; 1/2003 tanácsi rendelet, 23. cikk, (2) bekezdés, és 31. cikk)

22. *Európai uniós jog — Elvek — Alapvető jogok — A tisztességes eljáráshoz való jog — Ésszerű határidő betartása — Versenyügyekben folytatott közigazgatási és bírósági eljárások — Alkalmazhatóság*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 41. cikk, (1) bekezdés, és 47. cikk, második bekezdés)

23. *Bírósi eljárás — A Törvényszék előtti eljárás időtartama — Ésszerű határidő — A versenyszabályok megsértésének megtörténtével kapcsolatos jogvita — Az ésszerű határidő be nem tartása — Következmények — Kártérítési kereset — A megsemmisítés iránti keresethez képesti önállóság*

(EK 81. cikk és EK 82. cikk; az Európai Unió Alapjogi Chartája, 47. cikk, második bekezdés)

24. *Európai uniós jog — Elvek — Alapvető jogok — Ezek tiszteletben tartása, amelyet az uniós bíróság biztosít — Az emberi jogok európai egyezményének figyelembevétele — Tisztességes eljáráshoz való, mindenkit megillető jog — A Törvényszék azon ítélkező testülete, amelyet a saját maga által okozott indokolatlan késedelemről való határozathozatalra kértek fel — A pártatlanság hiánya — A jogalap elfogadhatatlansága*

(Az Európai Unió Alapjogi Chartája, 47. cikk, második bekezdés)

1. Az emberi jogok európai egyezménye (EJEE) 6. cikkének (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való jog az uniós jog általános elve, amely immár az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdésében is szerepel.

Egyébként uniós versenyjogi ügyekben a Bizottság nem minősül „bírósnak” sem az EJEE 6. cikke, sem pedig az Alapjogi Charta 47. cikkének második bekezdése értelmében. Ezenkívül az 1/2003 rendelet 23. cikkének (5) bekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy a Bizottságnak a versenyjog megsértése miatt bírságot kiszabó határozatai nem büntetőjogi jellegűek.

Ugyanakkor a kérdéses jogsértések jellegére, valamint a hozzájuk kapcsolódó szankciók jellegére és komolyságára tekintettel a tisztességes eljáráshoz való jog alkalmazandó azokban a vállalkozásokra alkalmazandó versenyszabályok megsértésére vonatkozó eljárásokban, amelyek bírság vagy kényszerítő bírság megállapításához vezethetnek.

Ily módon az Emberi Jogok Európai Bíróságának volt alkalma arra, hogy kimondja: az EJEE 6. cikke (1) bekezdésének tiszteletben tartása nem zárja ki, hogy a versenyjogi területen szankcionálási jogkörrel felruházott közigazgatási hatóság „büntetést” szabhasson ki, amennyiben az általa hozott határozat utóbb teljes felülvizsgálati jogkörrel rendelkező bírósági szerv felülvizsgálatának tárgya lehet. Az ilyen típusú bírósági szerv jellemzői közé tartozik az alacsonyabb szintű szerv által hozott határozat minden, jogi és ténybeli kérdésben történő megváltoztatására irányuló hatáskör. Ily módon a bíróság által ilyen esetekben végzett felülvizsgálat nem korlátozódhat a felülvizsgálat tárgyát képező határozat külső jogszerűségének vizsgálatára, mivel a bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy értékelje a versenyhatóság döntéseinek arányosságát, és megvizsgálja technikai jellegű értékeléseit.

A Törvényszék által azon határozatok tekintetében végzett bírósági felülvizsgálat, amelyek révén a Bizottság szankciókat alkalmaz az uniós versenyjog megsértése miatt, megfelel e követelményeknek.

(vö. 76–80. pont)

2. A Törvényszék által azon határozatok tekintetében végzett bírósági felülvizsgálat, amelyek révén a Bizottság szankciókat alkalmaz az uniós versenyjog megsértése miatt, megfelel az emberi jogok európai egyezménye (EJEE) 6. cikke és az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdése értelmében vett hatékony bírósági felülvizsgálat követelményének.

Mindenekelőtt az uniós jog felügyeleti jogkört biztosít a Bizottság számára, amely kiterjed az EK 81. cikk (1) bekezdését, illetve az EK 82. cikket érintő jogsértések üldözésére azzal, hogy a Bizottság e közigazgatási eljárás során köteles tiszteletben tartani az uniós jog által előírt eljárási garanciákat. Az 1/2003 rendelet ezenkívül a Bizottságra ruházza azt a jogot, hogy határozatban pénzbeli szankciókat szabjon ki azon vállalkozásokkal és vállalkozások azon társulásaival szemben, amelyek szándékosan vagy gondatlanul megsértik ezeket a rendelkezéseket.

Egyébként a versenyszabályok megsértését megállapító és amiatt szankciót alkalmazó valamennyi bizottsági határozat hatékony bírósági felülvizsgálatának követelménye az uniós jog olyan általános elve, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományából ered. Ez az elv immár az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében is szerepel.

Márpedig a Bizottság által a versenyjogi jogsértések szankcionálása érdekében hozott határozatoknak a Szerződés által kialakított és az 1/2003 rendelet által kiegészített bírósági felülvizsgálata megfelel ennek az elvnek.

Először a Törvényszék független és pártatlan bíróság, amelyet többek között az összetett tényállások alapos vizsgálatát igénylő keresetek tekintetében az egyéni érdekek bírósági védelmének javítása érdekében hoztak létre.

Másodszor az EK 230. cikk alapján benyújtott keresetek keretében a valamely versenyjogi jogsértést megállapító, és ez alapján bírságot kiszabó bizottsági határozat jogszerűségének vizsgálatát a szóban forgó jogi aktus hatékony bírósági felülvizsgálatának kell tekinteni. Az érintett természetes vagy jogi személy által a megsemmisítés iránti kérelmének alátámasztására felhozható jogalapok ugyanis olyan jellegűek, amelyek lehetővé teszik a Törvényszék számára a Bizottság által a versenyjog területén felhozott minden vád jogi és ténybeli megalapozottságának értékelését.

Harmadszor az 1/2003 rendelet 31. cikkének megfelelően az EK 230. cikkben előírt jogszerűségi vizsgálatot korlátlan felülvizsgálati jogkör egészíti ki, amely felhatalmazza a bíróságot arra, hogy a szankció jogszerűségének vizsgálatán túl saját értékelésével helyettesítse a Bizottság értékelését, és ebből következően arra, hogy a kiszabott bírságot vagy kényszerítő bírságot törölje, csökkentse vagy növelje.

(vö. 80–86. pont)

3. Az immár az Európai Unió Alapjogi Chartája 48. cikkének (1) bekezdésében is szereplő ártatlanság vélelmének elve többek között irányadó a vállalkozásokra alkalmazandó versenyszabályok megsértésével kapcsolatos olyan közigazgatási és bírósági eljárásokra, amelyek bírság vagy kényszerítő bírság kiszabásához vezethetnek.

A Bizottságra háruló azon kötelezettségből, hogy pontos és egybevágó bizonyítékokat kell nyújtania a jogsértés elkövetésére vonatkozó szilárd meggyőződésének alátámasztásául, valamint abból, hogy az EK 81. cikk megsértését megállapító bizottsági határozatok felülvizsgálatára felkért uniós bíróságban felmerülő bárminemű kételynek annak a vállalkozásnak a javát kell szolgálnia, amely a jogsértést megállapító határozat címzettje, az következik, hogy az ártatlanság vélelmének elve nem jelenti akadályát annak, hogy az uniós versenyjog egy adott megsértésével vádolt személy felelősségét egy olyan eljárás eredményeként állapítsák meg, amely teljes mértékben az EK 81. cikk, az 1/2003 rendelet, valamint a Bizottság által az EK 81. és EK 82. cikk alapján folytatott eljárásokról szóló 773/2004 bizottsági rendelet rendelkezései által előírt részletes szabályoknak megfelelően zajlott, és amelynek során ily módon teljes mértékben lehetőség nyílt a védelemhez való jog gyakorlására.

Mindenesetre az ártatlanság vélelméhez való jog főszabály szerint nem zárja ki, hogy a közigazgatási szerv által hozott büntetőjogi jellegű szankciókat végre lehessen hajtani, mielőtt azok egy bíróság előtti jogorvoslati eljárás végén jogerőre emelkednek, amennyiben az ilyen végrehajtás a szóban forgó érdekek közötti méltányos egyensúlyt biztosító ésszerű korlátok közé illeszkedik, valamint ha a jogorvoslat sikere esetén a szankció címzettjének eredeti helyzete helyreállítható.

(vö. 97., 100–102., 104. pont)

4. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 116–120., 124. pont)

5. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 144–151. pont)

6. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 206–212., 232., 240. pont)

7. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 213., 215–218., 243. pont)

8. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 213–218., 243. pont)

9. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 266–277. pont)

10. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 280–282. pont)

11. Uniós versenyjogi ügyekben, amennyiben két leányvállalat közvetlenül vagy közvetve ugyanazon anyavállalat 100%-os vagy közel 100%-os tulajdonában áll, a csoporthoz tartozó valamely leányvállalat által elkövetett korábbi jogsértést figyelembe lehet venni a visszaesés mint súlyosító körülmény megállapítása céljából az e csoporthoz tartozó másik leányvállalattal szemben.

Ugyanakkor az ilyen, az anyavállalata 100%-os vagy közel 100%-os tulajdonában álló leányvállalat jogsértő magatartása csak akkor tudható be az anyavállalatnak, és az anyavállalat csak akkor tekinthető egyetemlegesen felelősnek a leányvállalatával szemben kiszabott bírság megfizetéséért, ha az anyavállalat nem dönti meg az e leányvállalat üzletpolitikájára irányuló meghatározó befolyás tényleges gyakorlására vonatkozó megdönthető vélelmet.

Ebből következik, hogy a Bizottság az EK 81. cikk alkalmazására vonatkozó eljárásban nem szorítkozhat annak megállapítására, hogy a vállalkozás meghatározó befolyást gyakorolhatott valamely másik vállalkozás üzletpolitikájára, anélkül hogy szükséges lenne annak vizsgálata, hogy e befolyást valóban gyakorolta-e. Ellenkezőleg, főszabály szerint a Bizottság feladata e meghatározó befolyásnak a ténybeli elemek összessége – többek között különösen az egyik vállalkozás másik vállalkozás feletti esetleges irányítási jogköre – alapján való bizonyítása.

Ezenfelül az EK 81. cikk (1) bekezdése alapján hozott határozatok alkalmazása és végrehajtása céljából meg kell jelölni egy olyan jogi személyiséggel rendelkező jogalanyt, amely az aktus címzettje lesz. Így amikor megállapítják az uniós versenyszabályok megsértését, meg kell határozni azt a természetes vagy jogi személyt, aki a vállalkozás működtetéséért a jogsértés elkövetésének időpontjában felelt, annak érdekében, hogy a jogsértésért e személyt telessék felelőssé. Amikor a Bizottság e rendelkezés alapján határozatot hoz, meg kell tehát határozni azt vagy azokat a természetes vagy jogi személyeket, aki(k) vagy amely(ek) felelőssé tehető(k) a szóban forgó vállalkozás magatartásáért, és aki(k) vagy amely(ek) ez alapján szankcionálható(k), aki(k), illetve amely(ek) a határozat címzettjei.

Végül az a pusztán tény, hogy két különálló gazdasági társaság tőkéje egyazon személy vagy család tulajdonát képezi, önmagában véve nem elegendő annak bizonyításához, hogy e két társaság között olyan gazdasági egység áll fenn, amelynek következtében az uniós versenyjog szerint az egyik cselekedetei a másikkal tudhatók be, és az egyik kötelezhető a másikkal szemben kiszabott bírság megfizetésére.

Ennélfogva nem lehet elfogadni, hogy a Bizottság a visszaesés súlyosító körülményének valamely leányvállalattal és annak anyavállalatával szemben történő megállapítása során úgy tekinthesse, hogy azok felelőssé tehető(k) egy olyan korábbi jogsértésért, amely miatt velük szemben a Bizottság határozatában nem alkalmazott szankciót, és amelynek megállapítása során nem voltak kifogásközlés címzettjei, így nem biztosítottak számukra lehetőséget arra, hogy előadják érveiket annak érdekében, hogy vonatkozásukban vitathassák a korábbi határozat valamely címzett társaságával alkotott gazdasági egység esetleges fennállását.

(vö. 309–314. pont)

12. Nem fogadható el, hogy a Bizottság a visszaesés mint súlyosító körülmény megállapítása során úgy tekinthesse, hogy valamely vállalkozást olyan korábbi jogsértésért kell felelőssé tenni, amely miatt a Bizottság e vállalkozást határozatban nem szankcionálta, és amelynek megállapítása során e vállalkozás

részére kifogásközlést nem címzett, aminek következtében e vállalkozás számára nem tette lehetővé, hogy a korábbi jogsértést megállapító határozat elfogadásához vezető eljárás során előadja érveit annak vitatása érdekében, hogy más vállalkozásokkal esetleges gazdasági egységet alkot.

E megállapítás annál is inkább helytálló, mivel – noha az arányosság elve kétségtelenül megköveteli, hogy a kérdéses jogsértés és a versenyszabályok korábbi megsértése között eltelt időt a vállalkozás e szabályok megsértésére való hajlamának értékelésekor figyelembe vegyék – a visszaesés megállapítása tekintetében a Bizottságot nem köti esetleges elévülési idő.

Ugyanígy, noha kétségtelenül ésszerű következtetés lehet, hogy az anyavállalatnak ténylegesen tudomása van a Bizottság által azon leányvállalata részére címzett korábbi határozatról, amelynek tőkájében közel kizárólagos részesedéssel rendelkezik, e tudomás nem orvosolhatja azt a tényt, hogy a korábbi határozatból hiányzik annak megállapítása, hogy ezen anyavállalat és leányvállalata gazdasági egységet alkot, ahhoz hogy az említett anyavállalatot felelőssé lehessen tenni a korábbi jogsértésért, és a vele szemben kiszabott bírságok összegét visszaesés címén növelni lehessen.

(vö. 318–320., 328. pont)

13. Uniós versenyjogi ügyekben folytatott közigazgatási eljárás keretében a visszaesés megállapítása és konkrét jellemzőinek értékelése a Bizottság arra vonatkozó mérlegelési jogkörének részét képezi, hogy megválassza, milyen tényezőket vesz figyelembe a bírság összegének meghatározása során, és az ilyen megállapítás tekintetében a Bizottságot nem kötheti esetleges elévülési idő.

Ily módon a visszaesés olyan lényeges elem, amelyet a Bizottságnak értékelnie kell, mivel a visszaesés figyelembevétele arra irányul, hogy magatartásuk megváltoztatására készítse az olyan vállalkozásokat, amelyek hajlamosak a versenyszabályok megsértésére. A Bizottság ezért minden esetben figyelembe veheti az ilyen hajlamra utaló valószínűsítő körülményeket, beleértve például a kérdéses jogsértések között eltelt időt is.

Az arányosság elve megköveteli, hogy a kérdéses jogsértés és a versenyszabályok korábbi megsértése között eltelt időt a vállalkozás e szabályok megsértésére való hajlamának értékelésekor figyelembe vegyék. A Bizottságnak a versenyjog területén hozott aktusai felett gyakorolt bírósági felülvizsgálat keretében az uniós bíróságot tehát fel lehet kérni annak megvizsgálására, hogy a Bizottság tiszteletben tartotta-e az említett elvet, amikor a kiszabott bírságot visszaesés címén növelte, és különösen, hogy az ilyen növelés a kérdéses jogsértés és a versenyszabályok korábbi megsértése között eltelt időre tekintettel szükséges volt-e.

Ezzel összefüggésben az, hogy körülbelül tizenhárom éves és nyolc hónapos időtartam telt el a versenyszabályok valamely cégcsoport általi megsértését megállapító és e cégcsoporttal szemben bírságot kiszabó határozat meghozatala, valamint az ugyanezen cégcsoport által elkövetett és új eljárás keretében szankcionált jogsértés kezdete között, nem jelenti akadályát annak, hogy a Bizottság az arányosság elvének megsértésére nélkül megállapíthassa, hogy a határozatának címzettjei által alkotott vállalkozásnak fennállt a hajlama a versenyszabályok áthágására, mivel ugyanazon tevékenységi ágazatról van szó, mint amelyhez a cégcsoporthoz tartozó, a bizottsági határozat címzettjeinek minősülő leányvállalatok tartoznak, és ezenfelül a korábbi határozat által érintett kartell jellemzői igen közel álltak az új határozatban szankcionált kartell jellemzőihez.

(vö. 326–328., 330., 332–334., 485. pont)

14. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 353., 354., 357., 358., 390. pont)

15. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 368–372. pont)

16. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 378., 380., 381. pont)

17. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 385–387. pont)

18. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 402–410. pont)

19. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 415–417., 420., 421., 424. pont)

20. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 449–454. pont)

21. A versenyszabályok megsértésével kapcsolatos, bírság kiszabásával járó olyan ügyben, ahol a bírság alapösszegének visszaesés címén való 60%-os növelését a Bizottság két korábbi, a versenyszabályok megsértését megállapító határozatára tekintettel indokolták, noha e határozatok közül csak az egyiket lehetett figyelembe venni a visszaesés megállapítása érdekében, és ezen túlmenően e határozat időben távolabb esett a visszaesést megállapító határozatban hivatkozott jogsértés kezdetének időpontjától, az érintett vállalkozások jogsértő magatartásának megisméltése kevésbé súlyos, mint ahogyan azt eredetileg megállapították. Ennélfogva e százalékos növelést a felére indokolt csökkenteni.

(vö. 461., 485., 486. pont)

22. Lásd a határozat szövegét.

(vö. 491., 492. pont)

23. Amennyiben valamely uniós bíróság megsérti az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdéséből eredő azon kötelezettségét, hogy az előtte folyamatban lévő ügyeket ésszerű időn belül tárgyalja, ezt a Törvényszék előtt indított kártérítés iránti eljárás keretében lehet szankcionálni, mivel az ilyen kereset hatékony és általánosan alkalmazható jogorvoslatot biztosít az ilyen jogsértésre való hivatkozás és annak szankcionálása tekintetében.

Egy olyan kereset, amely kizárólag valamely uniós versenyjogi ügyben hozott bizottsági határozat megsemmisítésére, illetve másodlagosan a bírság összegének csökkentésére irányul, semmiképpen nem tekinthető kártérítés iránti keresetnek, tehát nem alkot megfelelő keretet ahhoz, hogy szankcionálni lehessen az uniós bíróság részéről az ésszerű időn belüli határozathozatalra irányuló kötelezettség esetleges megsértését.

(vö. 495., 496. pont)

24. Az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének második bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét független és pártatlan bíróság tárgyalja. E garancia, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományai közé tartozik, az emberi jogok európai egyezménye 6. cikkének (1) bekezdésében is szerepel.

A pártatlanság garanciájának két oldala van. Először is az eljáró bíróságnak szubjektív módon pártatlannak kell lennie, azaz annak egyik tagja sem mutathat elfogultságot vagy személyes előítéletet, és az ellenkezőjének bizonyításáig a személyes pártatlanságot vélelmezni kell. Másrészt az említett bíróságnak objektív módon is pártatlannak kell lennie, ami azt jelenti, hogy ebben a tekintetben minden jogos kétség kizárása érdekében megfelelő biztosítékokat kell nyújtania.

Abban az esetben, ha a felperes az ügyben folyó bírósági eljárás túlzott időtartamára alapított kifogásra hivatkozva arra hívja fel a Törvényszék ezen ügyben eljáró tanácsát, hogy értékelje, hogy saját maga elkövetett-e eljárási szabálytalanságot azáltal, hogy az ügy elbírálása során indokolatlan késedelmet halmozott fel, ezen ítélkező testület semmiképpen nem biztosíthat elégséges garanciát e felperes részére ahhoz, hogy ki lehessen zárni minden jogos kétséget azzal kapcsolatban, hogy pártatlan módon vizsgálja meg a bírósági eljárás túlzott időtartamára alapított kifogást.

(vö. 497–500. pont)